

Ducejeva Befana za otroke železničarjev v Zalogu

Dne 8. t. m. zjutraj je razdelil železničarski Dopolavoro Ljubljanske pokrajine v Zalogu okoli 1.000 zavojev, darov Ducejeve Befane.

Lepa mladinska manifestacija je bila v dvorani tamkajšnje posadke, ki jo je dal na razpolago poveljnik, ki je slavnosti predsedoval skupno s poveljnikom železničarske postojne milice.

Pri manifestaciji je bil prisoten predsednik Dopolavora železničarjev, ki je s pomočjo imenovanih in tovariša Bertija razdelil darila.

Slovesnost se je zaključila s pozdravom Duceju, ki ga je odredil poveljnik posadke, vsi prisotni otroci so dvignili roke v rimski pozdrav.

Ing. Guerra si je nato ogledal prostore, ki bi bili primerni za krajevni odtok železničarskega Dopolavora, ki bo začel v kratkem poslovati v Zalogu.

V dne 6. in 7. t. m. je priredila glasbeno šola, odtok »CONCORDIA-SLOGA« železničarskega Dopolavora, 2. in 3. produkcijske za svoje gojence v obširnim in pestrim sporedom. Spored je vseboval dela Mozarta, Diabellija, Gordanija, Paganinija, Višvaldija, Händla, Schuberta, Duskina, Svetla.

Obem predvzemom je prisostvovala množica izbranih občanov, družinskih članov gojencev in ljubiteljev glasbe, ki so sedeli izvajanju glasbenim tečkom z živahnimi zaslenskimi aplaudi.

X. simfonični koncert

Odlično so bile izvajane skladbe G. Tartinija, F. Schuberta in Liszta ter Sinta za godalni orkester S. Šantla, ki je bil ob svoji 60 letnici prisrčno počaščen

Ljubljana, 16. marca. Šanta Santel, ki dopolnjuje že 60 let, je markantna osebnost v našem umetniškem in kulturnem življenju. Vsestranska je njegova delavnost, ki se pa osredotoča predvsem na slikarskem in glasbenem področju. Na obeh teh toriških je ustvaril večkratne umetnine, ki pričajo o Santelovi nenavadni ustvarjalni sili. S tem svojim delom si je pridobil v naši umetniški sredini velik ugled, ki ga postavlja v prve vrste naših umetnostnih tvorcev. Vsaka njegova umetnina, likovna kakor glasbena, izžareva globoko ljubezen, srčno toploto, umetniško dušo. Nenehno snuje in oblikuje. In tako ga je sredi neupornega snovanja, neprekinjenega ustvarjanja dohitela 60letnica. Dirigent D. M. Šijanec n. n. č. odlični simfonični orkester, katerega vzorni član je S. Santel, ki ni samo ustvarjalec, ampak tudi reproduktivni glasbeni umetnik, nista mogla lepše in primerneje počastiti Santelovega življenjskega jubileja kakor z uvodnim izvajanjem njegove Suite za godalni orkester na snočnem sijajno obiskani X. simfoničnem koncertu pod okriljem ljubljanske Glasbene Matice.

Koncert so počastili s svojo navzočnostjo armadni poveljnik general G. Gambarra, zvezni tajnik Orlando Orlandini in drugi številni predstavniki oblasti ter glasbenega in kulturnega življenja.

Dirigent D. M. Šijanec

S Santlova glasba se odlikuje po živčnosti, samoniklem reševanju skladateljskih problemov, po neki nežno božajoči milini, zmerni sodobni glasbeni liniji in prijetnih zvočnih učinkih. O tem so nas prepričale njegove številne dosedanje skladbe — kakor na primer Kantata »Veli Jož«, Sonata za čelo in klavir, oba godala kvarteta, klavirski trio ter druge skladbe. Uspešno se je uveljavil tudi na področju cerkvene glasbe s Staroslovansko maso za zbor in orkester. S. Santel pa se je zanimal tudi za glasbeno ohranjanje ter prirejanje folklornih prvin, kar izpričuje njegova Suita po starih prejšnjih motivih. Prvič so »zvajali« v celoti njegovo Suito za godalni orkester na snočnem X. simfoničnem koncertu. Slikovita instrumentacija in preudarna izbira tonov izpričujejo mojstrsko roko skladatelja, ki je sam izvršil reproduktivni umetnik v sestavi simfoničnega orkestra in ki dobro ume prenesti izrazno moč ter možnost posameznih instrumentov in orkestrskih skupin. Suita je odlično zgrajena, slikovitost posrednih sestavnih delov podčrta tematično, ritmično raznolikost. Od časa do časa začutiš, kako črpa skladatelj iz večvse glasbene zakladnice rodne celote.

Santlova Suita za godalni orkester je užjala. Občinstvo je s toplim vzklikanjem izražalo priznanje skladatelju, umetniku slavljencu, ki je, kakor običajno, sedel v orkestru v skupini viol. Večkrat se je moral odzvati občinstvu, ki je pozdravilo popularnega umetnostnega tvorca z deli časa trajajočim ploskanjem. Skromna, toda spontana, iz srčnih globin prihajajoča počastitev njegovega dela, umetnostnega, glasbenega, ustvarjanja.

G. Tartinijev Koncert za violončelo in orkester v D-duru nas je presadil v glasbene posebnosti in značilnosti Tartinijeve šole, italijanskih glasbenih vzorov 18. stoletja. Odlično instrumentirano skladbo odlikuje očarljivo blagovročje. Dostojanstveni žirni Larga in vedremu Allegro se pridružuje mračno sentimentalni, melanholično ubrani, divni Grave, ki predstavlja estetični vrhunec te Tartinijeve umetnine. Pomemben poudarek je dobilo izvajanje z dragocnim sodelovanjem solista čeliste Cende Sedlbauerja. Ki je mojstrsko obvladoval v svoje interpretaciji večero in resnobno stran skladbe. Elementarni toni so krepko izstopali iz orke-

nizanjem in nagradili mlade gojence s ploskanjem.

Posebno so se odlikovali: Bešter Velen, solistika 1. raz. šole g. Lovše, Mauser Dušan, klarinet, 2. raz. šole g. Gregorja, Sovre Savo, gosti, 1. raz. Sušteršičeve šole Makoter Marjan, solo petje, šola g. Lovšev, Pekle Vladimir, flavta, 3. raz. Čampove šole, Gregorin Mir, solo petje, šola g. Lovšev, Tanzi Branka, klavir, 3. raz. šole g. Štrukelj, Patik Maruška, solo petje, 3. raz. šole g. Lovšev, Miklar Mira, violina, šola g. Sušteršiča, Perle Feodor, klavir, 2. raz. šole g. Hladnik, Čere Anton, kitara, 2. raz. Prekove šole, Rold Zdenek, klavir, 2. raz. šole g. Nolljeve, Smrekar Danica, violina, 3. raz. Sušteršičeve šole, Entnar Silve, solo petje, 2. raz. g. Lovšev, Zelenko Vlado, klavir, 3. raz. šole g. Hladnik, Prtekaj Milan, klarinet, 5. raz. Gregorčeve šole.

Delovne tekme

Vodstvo »delovnih tekem« sporoča, da je vpisovanje podaljšano do 31. marca t. l. in da se prijave sprejemajo pri Pokrajinski delavski zvezi v Ljubljani, Miklošičeva c. 22 (soba 5 v I. nadstropju) med uradnimi urami.

Razna tekmovalna v okvirju teh »delovnih tekem«, za katere so razpisane nagrade v znesku 50.000 lit, bodo v Ljubljani v mesecu aprilu.

hij svojih novih raziskovanj in sicer je obravnavalo prvo vprašanje avto v službi zločina, drugo strelne rane in strelno orožje iz kriminalističnega vidika, tretje pa kriminalnost na Hrvaškem.

Nagradjeni delavci. Zagreb: župan Ivan Werner je nagradil tri najstarejše delavce mestne elektrarne, ki opravljajo težko delo nepretrgoma že 40 odno 35 let, mazač kotlov Ivan Sačer in voznik Florijan Kolarec pa po 35 let. Nagraditev je bila združena s lepo svečanostjo. Na dvorišču so bili zbrani 304 delavci. Po lepem nagovoru je župan izročil poštvovalnim delavcem nagrade. Kuriloviči-Stojič je dobil 20.000, Sačer in Kolarec pa po 10.000 kun.

Spomenik padlim ustašem. V Sarajevu se mudi kipar Kazimir Kurič, ki modelira ometke za spomenik padlim ustašem. Hrvatsko bo na spomeniku predstavljala mati, ki z veliko počrtovovalnostjo sprejema v naročje ranjenega in »črpanega ustaša. Vsa kompozicija je prikazana na pečini kot simbolu ustaštva.

Zagrebaške mestne opekarne. Najmlajše zagrebaško mestno podjetje so mestne opekarne v Kustošiji, ki obratuje šele dve leti. Zagrebaška občina je namreč v začetku 1940 prevzela te opekarne ter jih razširila in modernizirala. V dveh letih so izdelali v njih okrog 20 milijonov zidakov in strešne cpeke.

Zagrebaški botanični vrt. Vseučiliški botanični vrt v Zagrebu obsega 2,8 ha. Velikih toplih gred ima 12 in te obsegajo 637 kvadratnih metrov. V njih se goji 600 vrst eksotičnih rastlin. Botanični vrt ima okrog 300 vrst dreva in grmičevja. Zbirka

zdravnih gelij in industrijskih rastlin obsega nad 400 vrst, zbirka domače flore pa tudi približno toliko.

Letos več omlane »Befane« kakor lani. Hrvatski kmetje so lani jeseni dobro obdelali zemljo in zasejali znatno več omlane kakor predlanskim. Obeta se tudi večji pridelek, kakor je bil lani.

Uvoz sladk rja iz Nemčije. Hrvatska bo sicer letos zasejala s sladkorno peso mnogo več polja kakor prejšnja leta in sicer okrog 17.000 ha, vendar bo pa morala nekaj sladkorja še uvažati. V prvi vrsti prihaja v poštev Nemčija. Precej je Hrvatska uvozila iz Nemčije saharza, ki ga dobivata v prvi vrsti obrt in industrija za izdelovanje alkoholičnih pič.

Zagreb ima še 300.000 prebivalcev. Leto 1940. je imel Zagreb še 242.500 prebivalcev in 57.780 gospodinjstev, zdaj jih ima pa že okrog 300.000 in 70.500 gospodinjstev.

Zborovanje »taških prvakov«. V Zagrebu je bilo prejšnji teden zborovanje prvakov ustaškega pokreta iz vse države pod predsedstvom organizacijskega vodje pokreta ministra dr. Šolca. Posvetovanjem so prisostvovali ministri za narodno gospodarstvo dr. Balen, pravosodni minister dr. Artuković, državna tajnika dr. Vrančić in Marković, direktor propagande Kovačić in drugi dostojanstveniki. Na dnevnem redu je bilo vprašanje poglobitve sodelovanja in stikov med ustaškimi pokretnostmi in oblastmi. Obravnavala so se pa tudi vsa važna vprašanja prehrane in državne obrambe.

Perutnjarska razstava v Zagrebu. Zagreb za rejo perutnine in golobov v Zagrebu priredi 25. in 26. aprila razstavo najboljših pasem perutnine.

Zopet nedelja neodločenih tekem

Kakor pred 14 dnevi se je tudi v nedeljo končalo pet tekem neodločeno — Juventus je dokončno odpadel kot kandidat za prvaka

Ljubljana, 16. marca. Deveto povratno kolo italijanskega nogometnega prvenstva v diviziji A se je končalo kar s petimi neodločenimi izidi, podobno kakor sedmo kolo pred 14 dnevi. Tekme so dale naslednje rezultate: Torino: Torino-Venezia 3:1 (3:0); Genova: Liguria-Milano 2:2 (1:0); Bergamo: Atalanta-Vicenza 2:2 (1:0); Rim: Lazio-Fiorentina 3:3 (2:1); Bologna: Bologna-Roma 4:2 (2:2); Bari: Bari-Genova 0:0; Milan: Ambrosiana-Juventus 3:1 (0:0); Livorno: Livorno-Triestina 0:0.

Po nedeljskem porazu v Milanu je Juventus dokončno odpadel kot kandidat za prvaka. Proti Ambrosiani se je boril precej nesrečno, saj je bil večji del tekme vsaj enakovredno moštvo. Ambrosiana je dosegla tri zgoditke šele v zadnjih 15 minutah, potem ko je prišel Juventus najprej v vodstvo.

Torino je doma odpravil Venezio z igro brez vsebine. V drugem polčasu je Veneziji celo uspelo vzpostaviti na igrišču ravnovesje moči in je proti koncu dosegla rahlo terensko premoč. V tem razdobju je zaigrala tudi svoj častni zgoditek. Ker je uspelo Triestini v Livornu z dobro obrambo igrati do konca neodločen izid, sta se tako Ambrosiana in Torino približala Livornu na razdaljo treh točk. Uspeh Triestine pa ni važen zgolj zato, ker je bil morda dosežen proti vodilnemu Livornu, temveč predvsem kot nepričakovan dobropis za njen nevarni položaj na dnu tabele. Ker istčasno tudi Liguria na svojem igrišču proti Milanu ni zmogla več kakor lani in je bila Roma poražena, Bari pa tudi ob pol izkupičku, je vprašanje drugega moštva, ki bo moralo zapustiti divizijo A, še vedno odprto. Vicenza se bori od nedelje do nedelje z večjo zagrizenostjo in voljo, da bi se rešila izpada. Nadomestila jo lahko na 15. mestu tabele predvsem Liguria in Triestina. Slednji pa včeraj pridobljena točka še zelo dragocena.

Liguria je proti Milanu vodila že 2:0, nato pa popustila in so gostje z dvema zaporednima uspehoma izenačili. Roma je proti Bologni uspela samo prvi polčas, kasneje pa so domačini prevladali in zmagali. Tudi v Rimu je bil položaj tak, da se je zdel položaj Fiorentine že zapečaten. Lazio je že vodil 3:1. Proti koncu pa se je Fiorentina osvojila pritiska, potisnila Rimljane v njihovo polovico igrišča in stanje zgoditkov izenačila. Bari je bil terensko sicer ves čas v prednosti pred Geno, kapitala pa si iz tega ni znal pridobiti.

Po nedeljskih tekmah je stanje v tabeli divizije A naslednje: Livorno 35 točk, Torino in Ambrosiana 32, Juventus 29, Genova 28, Milano 27, Bologna 26, Fiorentina 25, Atalanta in Lazio 23, Roma 20, Bari 19, Triestina in Liguria 18, Vicenza 16 in Venezia 13 točk.

Spezia zopet vodi sama

Z dvema zaporednima zmagama je sedaj zopet prevzela vodstvo v diviziji B Spezia, medtem ko je Pro Patria zdrknila že na peto mesto. Tekme divizije B, kjer je bilo na sporedu VII. povratno kolo, so se v nedeljo končale takole:

Pisa: Pisa — Pro Patria 1:0; Pescara: N-vara — Pescara 4:1; Savona: Savona — Alessandria 3:0; Cremona: Cremonese — Modena 0:0; Videm: Brescia — Udinese 1:0; Siena: Anconitana — Siena 3:0; La Spezia: Spezia — Palermo 3:0; Lodi: Fanfulla — Padova 3:0; Rim: Mater — Napoli 0:0.

Modena in Napoli sta ponovno izgubila po eno točko, kot nov kandidat za eno izmed izvoljenih mest pa se pojavlja sedaj še Brescia. Tako je sedaj še šest moštvev, iz katerih srede bosta šele po 10 nedeljah dokončno določeni obe moštvi za vstop v divizijo A. Velika gneča je tudi na koncu tabele, kjer je osem moštvev v nevarnosti, ker bodo med njimi štiri izbrana za vrnitev v divizijo C.

Po nedeljskih tekmah je stanje v tabeli naslednje: Spezia 32 točk, Modena in Pisa 31, Napoli in Pro Patria 30, Brescia 29, Padova 26, Fanfulla in Cremonese 25, Anconitana 24, Novara 21, Pescara 20, Udinese 19, Siena, Alessandria in Savona po 17, Palermo in Mater po 16 točk.

V diviziji C so končali

V diviziji C je bilo v nedeljo na sporedu zadnje kolo. V okrožju A je Pro Gorizia ki je prejšnjo nedeljo dokončno zasedla prvo mesto, izgubila v Monfalconu proti klubu naskega imena 0:3. V Triestu je Ponziana premagala 94. Repart: 2:1.

Fiumana je na svojem igrišču porazila Vittorio Veneto 4:1, drugi fiumski klub Ma-

gazzini Generali pa je gostoval v Trevisu in izgubil tekmo 2:3. V Moglianu je Molgiano premagal Pieris 3:1.

Mars-Mladika 3:1 (1:0). Tako bi bil moral biti včeraj pravilno zapisan končni izid nedeljske tekme med Marsom in Mladiko. To je bilo razvidno tudi iz vsebine poročila, kjer je bilo govora o treh Marsovih zgoditkih in ne samo o dveh, kakor je ponagajal tiskarski škrat v naslovu »Zagrebaška Concordia v Bratislavi. Ob proslavi četrte obletnice neodvisnosti Slovaške je bila povabljen zagrebaški Concordia na gostovanje v Bratislavo. V soboto je igrala proti »Armadni IX« in zmagala 3:0. V nedeljo se je pomerila s slovaškim prvakom Bratislavo.

V Zagrebu so v nedeljo igrali za »Pomoč«. Na igrišču Gradjanskega so bile pred 5000 gledalci odigrane tri tekme. V prvi so nastopili nekdanji zvezdniki Gradjanskega proti enakim odsluženim »kanonom« Haška. Na igrišču so se tako znova pojavili Mihelčič, Perška, Babič, Zinaj I. in II. in mnogi drugi, ki so nekdo navduševali zagrebaške nogometne gledalce. Tekma se je končala 2:2. V drugi so nastopili nekoliko mlajši, vendar tudi že odsluženi igralci. Med njimi je bil tudi znani Gajer. Tekma se je končala z zmago Haškovec 1:0. Končno so v tretji tekmi nastopili sedanji aktivni igralci Gradjanskega in Haška, razdeljeni na dve enajstori: v prvi so igrali oženjeni igralci, v drugi pa neozeleni. Zmagali so oženjeni 6:1 (3:1).

V Osijeku tekmi za pokal. V kovi nabralne podporne akcije so priredili v nedeljo v Osijeku dve pokalni tekmi. V prvi je Gradjanski premagal Olimpijo 7:1 (1:1). V drugi pa Borovo moštvo Hajduka 3:2 (2:2). Odločitev, komu bo pripadel pokal, bo padla to nedeljo, ko se bosta pomerila Gradjanski in Borovo.

Iz pokrajine Trieste

Ljudsko gibanje. Dne 11. marca je bilo v Triestu 12 rojstev, 12 smrtnih primerov in šest porok.

Razstavljene Verdieve dragotnine. Med dragocenosti Verdievimi spominji je zbral muzej Verdievega gledališča številne dokumente in dragotnine, ki se nanašajo na prvo triestinsko izvedbo »Falstaffa«. Na razstavi so zbrane tudi slike vseh d-sedanjih interpretov omenjene naslovne vloge. Razstava, ki je bila organizirana ob 50letnici »Falstaffa«, prihaja o kultu, ki ga je gojil kulturni Trieste do Verdieja.

Nemška umetniška skupina v Triestu. V dvorani Nemškega doma v Treštu nastopa te dni nemška skupina Simms ki izvaja razne razvedrilne in zabavne točke za italijanske ter nemške vojake. Posebna navdušenega priznanja je bila deležna gđ. Ismen Iacquotto, ki je izvrstno dpeila italijanske ter nemške pesmi.

Triestinska slikarska razstavlja. V dvorani Ierco v Triestu je razstavila svoje slike odlična triestinska umetnica Antonietta R. tossa. Številno občinstvo si ogleduje njene umetnine.

Skupina Taranto v P. liteama Rossetti. Te dni je prišla s svojimi nastopi na odru P. liteama Rossetti znana skupina Nino Taranto. Triestinsko občinstvo napljuje pri vseh predstavah veliko dvorato, v kateri je prostora za 3500 oseb.

Prometna »mrtva nesreča«. 69letnega Rudolfa Russa, ž ulice Ponderas 5 v Triestu je povozil avto na trgu Guido Neri. Ponesrečerca so pripeljali v triestinsko bolnišnico, kjer pa je kmalu po prevozu izdihnil.

Pozdrav v onostranstvo

(Sponilnu pok. ge. Kotnikove)

Kakor da jo je prikladal iz onostranstva k sebi svojo zvesto družico za življenje svojega: »pri d. ženka moja ljuba, pridaj za menoj. Po tebi mi je dolga. 35 let sva si bila v najboljšem in najlepšem zastopstvu in kaj bi brez tebe sam v onostranstvu. Kakor da je čula njegov klic po dveh letih in domala ob istem času, ni se mu upala šla je za njim. Trpljenje jo je spreminjalo skozi življenje, pa ga je premagovala iz ljubezni do svojih otrok: Zlatke in Ludvika. O, k'ljuna ljubezen in kolikšna novost! Mati je le ena in edina. In dokler jo človek ima, ni nikdar sam in nikoli zapuščen. Ljubezen, ki jo je mati delila svojima, je bila zgled prave svetopisemske ljubezni in kaj bi dvomil, če sta otrok vračala materi ljubezen v njenem trpljenju in boleznih in v zvrhah mrti. Srečaval se Ludvika — sinčka — pa mi je vedno hitelo.

govoril: »K materi v bolnišnico hitim.« O, zlati dobroti, njenih otrok! In kakor je vzgojila v ljubezni in plemenitosti svoja otroke, takšna je bila z vsem odprtim srcem do drugih. Reže, popolni, brezposelni in drugi tegobni so se zatekali k njenemu srcu. Vsakomur je stisnila roko v pozdrav, mu otila solzo in tolažeče govorila: »Vsake stvari je enkrat kraj in daj Bog — tudi vojni kraj!«

Tako je govorilo plemenito srce, srce kršne Bohinjke, ki je imela vedno odprto srce do vseh pomoči potrebnih.

Kakor je bila skromna in tiha rajna gospa, njena zadnja pot pa je izpričala kdo in kaj je bila. Srca so ji ostala hvalazna. To pa bodi tolažba Zlatki in Ludviku, ki bosta v njenih vzorih nadaljevala njeno dobroto, saj mamice ni več.

Njej pa velja iskren in prisrčen pozdrav v onostranstvo s svetlim spominom na njo! — VI. p.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 16. marca: Hilarij in Talcian, Herbert.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Krava svatba.
Kino Sloga: Vizaža na jezeru.
K'no Union: Ljubavni napoj.
Retrospektivna razstava akad. slikarja prof. Sasa Šantla v Jakopičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Bleiweisova cesta 43; Trnkoczy ded., Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

A. Peterlin-Batog umrl

Ljubljana, 16. marca.

Pred leti je umrl znan pesnik Radivoj Peterlin Petruška, večni romar nemirnega in blagega srca, zdaj je pa odšel za njim njegov brat Alojzij Peterlin-Batog, tudi pesnik, ki pa njegov sloves morda ni bil tako razširjen, vendar je utrpela naša kultura hudo izgubo. Alojzij Peterlin-Batog se je zdravil v Leonišču, kjer je umrl v nedeljo zvečer. Lani se je kulturna javnost spominjala njegove 70-letnice in nihče ni mogel pričakovati, da se bomo morali tako hitro posloviti od njega.

Doma je bil iz Kamnika. Oče je bil Kamničan, dobro znani zlatar in pasar, mati pa preprosta kmečka žena. G. m. n. go. je obiskoval v Ljubljani. Na materno ježilo je vstopil v semenišče in l. 1898. je bil posvečen v mašnika. Duhovniško službo je opravljal okrog 20 let, po svetovni vojni si je pa izbral drug poklic — učiteljski. Bil je že 60 let star, ko je bil diplomiran na filozofski fakulteti v Ljubljani, kar je bil menda doslej edini podoben primer. Nastopil je službo na meščanski šoli v Škofji Loki. Kmalu se je pa vrnil v rodni Kamnik ter se posvetil svoji najljubši ljubezni — pesništvu. Kot pesnik se je začel udeleževati že mlad, in sicer najprej v mladinskih listih, pozneje je pa objavjal njegove pesmi tudi »Ljubljanski Zvon«. Njegova pesniška zbirka »Pot za gor« je izšla l. 1929. Poskušal se je tudi v dramskem pesništvu in l. 1932 je bila vprizorjena njegova drama »Solnce«.

Pokojnika bomo danes ob 15. spremenili na zadnji poti z Zal k Sv. Križu, živel pa bo med nami še kot pesnik Batog.

Radio Ljubljana

SREDA, 17. MARCA 1943-XVI

7.30: Slovenska glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski 12.30: Ploče 12.30: Poročila v slovenski 12.45: Lahka glasba 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski 13.12: Klasični orkester, vodi dirigent Manno. 13.45: Operetna glasba 14.00: Poročila v italijanski 14.10: Pesmi in napevi, vodi dirigent Segurini 14.30: Harmoniko-solo igra Vlado Golob 15.00: Poročila v slovenski 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski 17.15: Koncert tria Slap-Burger-Lipovek 17.50: Komorna glasba 19.00: »Govorimo italijansko« poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski, 19.45: Pisana glasba 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski 20.30: Romantično glasbo za klavir izvajal pianist Wilhelm Kempff 21.10: Pisana glasba 21.40: Pesmi za vse okuse, vodi dirigent Segurini 22.05: Predavanje v slovenski. 22.15: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 22.45: Poročila v italijanski n.

Rdeči križ poroča

V pozvedovalnem uradu Italijanskega rdečega križa, avtonomna sekcija v Ljubljani, Via Ariella Rea 211, naj se med uradnimi urami dopolnje javijo: Diz Ivan Kolar Bosiljka, Podrektor Marjana, Poje Anton in Helena Prešeren Hormina; radalje osebe, ki s. psale pakete naslednji: Velde Alojz Sever Franc, Podraž Janez, Levstik Anton Pajnič Ivan, Sečnik Jožef Hočevar Ivan, Boh Franc, Muster Jože Znoj Vinko Mahne Marija, Kozina Ivan Škul Janec, Marne Martin Rožman Andrej, Vidie Anton, Vidie Stanislav Konda Jožef Kasi Adolf, Peterle Alojz, Zalar Matic, Persn Gabriel Schuster Franc, Sinčić Ivan, Gognavec Franc, Oblak Stanislav Rihar Gabriel, Arko Anton, Cerić Franc.

H. P. Jac-bren:

BORBA Z BOGOVI

Roman se dogaja pred 3500 leti, ko se je na Egejskih otokih začela razvijati prva civilizacija na evropskih tleh. Njegova vsebina je nepretrgana veriga dramatičnih napetih dogodkov, ki jih je pisatelj naravnal tako mojstrsko, da bo čitatelj rad ponovno posegel po knjigi in jo vedno na novo z užitek orl.

Roman bo izšel v zbirki »Dobre knjige« sredi tekočega meseca.

Nastanek imen ljubljanskih okrajev

Ozemlje moderne ljubljanske mestne občine ni nastalo na osnovi srednjeveškega mestnega gospostva

Ljubljana, 16. marca

Zanimiva je zgodovina razvoja ljubljanske občine. Mlajša zgodovina je pa dovolj znana, bolj bi nas zanimalo, kako je nastalo ozemlje (teritorij) moderne ljubljanske občine. Odgovor na to nam nudi zgodovina. Ogledimo si, kaj pravi Zwitter o nastanku teritorija ljubljanske občine.

Moderna državna organizacija in občina

Motili bi se, če bi mislili, da se je moderna ljubljanska občina razvila iz srednjeveškega mestnega gospostva. V prejšnjih časih smo govorili o mestnem gospostvu, o pomirju, o mejah mestnega gospostva. Sprevideli smo, da so se meje mestnega pomirja raztezale daleč zunaj pravega mesta, a da so bili v mestu in predmestjih večji ali manjši otoki drugih gospostev. Ko je nastalo ozemlje moderne občine, občinske meje niso bile določene po mejah nekdanjega mestnega gospostva. Če hočemo razumeti začetek organizacije moderne mestne občine, se moramo zamisliti v razmere v 18. stoletju, ko se je oblikovala avstrijska država po reformah vladarja Marije Terezije in Jožefa II. Država je imela poslednje naloge in se ni mogla več opirati na dominijsko in avtonomna mesta srednjeveškega obsega. Ta gospostva so bila mnogo prevelika, in niso bila strnjena ozemlja, kakor smo videli pri ljubljanskem pomirju. Razen tega gospostva kot ostanek srednjeveških upravnih in pravnih ureditev niso imele vselej sposobnih uradnikov. Razumljivo je, da so velike državne reforme segle tudi v ustroj mest. V tistem času je bila Ljubljana mestce, tako majhna, da se po številu prebivalcev in hiš ne more niti primerjati z enim sedanjih večjih okrajev. To sprevideli iz štetja l. 1754. Statistika se nanaša na šenklaško župnijo in obzidanem delu mesta (področje župnije je segalo tudi izven obzidanega mesta) in na karloško predmestje. Hiš je bilo 377, prebivalcev pa 4128. Področje šenklaške občine v obzidanem mestu je bilo tedaj nedvomno istovestno z mestom. Vse obseg te župnije je pa vključeval še karloško predmestje, Trnovo in Krakovo, medtem ko je spadala Kurja vas pod šentpetrsko župnijo. Pod šentpetrsko so spadale tudi Poljane in, kar je razumljivo samo po sebi, »Predmestje«, sedanja Sv. Petra cesta.

Prvo oštevilčenje hiš v Ljubljani

Nedavno smo čitali v nekem listu o ugotovitvi, kdaj je prav za prav Ljubljana dobila hišne številke. Ljubljanske hiše so oštevilčili l. 1770, ko so reformirali naborni sistem. V ta namen so bili najprej določeni številni oddelki, ki niso presegli mej župnij pred jožefinsko reformo novih župnijskih mej. V Ljubljani so tedaj določili številne oddelke, ki so dali imena poznejšim mestnim okrajem, kolikor niso bila v navadi že prej. Tako sta n. pr. prastari imeni Trnovo in Krakovo, a tudi Poljane imajo svoje ime že dolgo. Nekatera imena so pa umetna. Prejšnje čase namreč niso še govorili o predmestjih, n. pr. o karloškem predmestju. Ti nesamosojni kraji niso imeli pravih imen. V starejših listinah jih imenujejo okorno, n. pr.: »pred pisanimi vrati«, torej kraj pred karloškimi mestnimi vrati. Podobno so imenovali druga naselja ali kraje pred drugimi mestnimi vrati: »pred špičastimi vrati«, »pred vicedomskimi vrati«. Tedaj tudi niso govorili o »šentpetrskem predmestju« in ne tudi o šentpetrski, temveč kratko o »Predmestju«. To je bil edini kraj, ki se jim je zdel tedaj, da zasluži ime predmestje. Drugi kraji so bili vasi, če so bili samostojni, kakor n. pr. Trnovo ali Poljane. Tako so tudi imenovali predmestje, ki je še ohranilo svoje ime in ki je bilo neposredno ob karloškem predmestju — Kurja vas. Ljubljana je bila razdeljena na naslednje številne oddelke: Ljubljana-mesto (»notranje mesto«, obzidano naselje); karloško predmestje; šentpetrsko predmestje; Trnovo; Krakovo; kapucinsko predmestje; Poljane in Kurja vas. Ime »kapucinsko predmestje« je bilo prej neznano kakor tudi »karloško predmestje«. Meje teh številnih okrajev so v glavnem še istovestne z mejami sedanjih katastrálnih občin.

Organizacija nabornih okrajev

Upravo nabornih okrajev, ki so bili ustanovljeni ter urejeni na bivšem Kranjskem l. 1780, je bila prepuščena raznim gospostvom. Tako so postala zemljiška gospostva naborne oblasti. Vsa naborna okraja je sestavljala najmanj ena župnija. Upoštevati pa moramo, da je bila prvotna razdelitev po patentu l. 1780 kmalu za-

menjana z drugo. Posebno značilno za nastanek moderne ljubljanske občine je, da je bil obseg ozemlja, ki ga je upravljalo mestno višje naborno gospostvo l. 1788 neposredno še do priključitve okoliških občin skoraj istovestno z obsegom mestne občine. Meje stare ljubljanske občine — dokler se niso raztegnile na »Veliko Ljubljano« — so torej ostanek mej nabornih okrajev. Iz prvotnih čisto vojaških nabornih okrajev so nastali tudi davčni okraji; politični okraji so se pa razvili iz njih pozneje vzporedno z razvojem in izpopolnitvijo državne uprave. Te meje so ostale nespremenjene v 150 letih kljub vsem spremembam mestne uprave. Meje mestnega nabornega okraja po hišnem popisu iz l. 1802 kažejo razliko le od poznejših mej Kurje vasi, ki je večina še ni spadala v mestni naborni okraj, temveč v okraj nemške komende. Toda Kurja vas je bila podrejena davčno mestu kot katastrálna občina karloško predmestje.

Stari in novi okraji

Iz prejšnjih ugotovitev smo sprevideli, kateri okraji, ki jih razlikujemo od samega mesta, nekdanja predmestja, so najstarejši. Seveda pa ne smemo soditi, da je staro v teh okrajih vse; tako n. pr. ne smemo misliti, da je bilo v začetku Trnovo vse kar zdaj razumemo pod tem imenom. Precej dobro se je še ohranilo Krakovo, tako da si ga lahko zamislimo, kakšno je bilo vsaj pred stoletjem. V glavnem moramo razlikovati med okraji, ki so se razvili iz prvotnih samostojnih naselij in iz manjših, neenotnih, že tedaj več ali manj na mesto naslonjenih krajev, »predmestij«. Omenili smo že, da sta bila nesamosojni naselji karloško in kapucinsko predmestje. Tam ni bilo kakšnih prastarih naselij s svojim jedrom. Kapucinsko predmestje je bilo prav za prav predmestje samostanov in vrtov. Hiše, ki so jih zidali tam, se niso združevale v enotno naselje, ter so bile le nekakšen mestni privelek. Zunaj mestnega obzidja, kjer ni bilo že prastarih naselij, se niso mogli razvijati kraji, dokler je še stalo obzidje. Karloško predmestje se pa tudi ni moglo razviti, ker so bila tam tla

močvirnata. Ob prastari cesti, ki je držala od Gradišča proti severu, ob poznejši Dunajski cesti, so se naselili samostani, zasebnih hiš je bilo zelo malo. Kraj tam pač ni bil varen za naselitev, dokler je bilo potrebno še obzidje, in prometni činitelji sami na sebi niso bili najmočnejši.

Razvoj okrajev

Po karti, izdelani na geografskem zavodu ljubljanske univerze (l. 1929-30) je razviden naslednji razvoj mestnih okrajev. Najstarejši del mesta je med Rožno ulico, Gradom, Ljubljano in Mestnim trgom, torej okraj, ki ga lahko imenujemo Stari trg v širšem pomenu besede. Po starosti za njim sledi Novi trg, ki je nastal v 13. stoletju. Tretji mestni okraj po starosti je Mestni trg v širšem pomenu, od Starega trga do Poljan; nastal je najpozneje v 14. stoletju. Precej stare so ulice, ki prvotno niso spadale pod mestno gospostvo, v šentjakobskem okraju: Rožna in Hrenova ulica ter Vožarski pot. Do leta 1533 so spadale pod gospostvo deželnega kneza. Do l. 1825 — ko je bila izdelana katastrska mapa — se je mesto razširilo od juga: Mirja, ob Rinski cesti, Gradišču in Dunajski cesti. Afdovščini in Gosposvetski cesti v ozkem pasu. Ni pa še dosegel kraja, kjer je zdaj železnica. V istem času je nastal del šentpetrskega predmestja s Sv. Petra cesto, Blatno vasio in Prečno ulico. Dalje se je razvil opek pas hiš ob Poljanski cesti in Strelški ulici. Po tej dobi do prve svetovne vojne se je mesto razširilo na zahodu med Gradiščem in sedanjo Cesto Viktorja Emanuela III., delno ob Tržaški cesti, pa tudi ob Celovski cesti proti Šiški. Ob Dunajski cesti se je v redkem pasu raztegnilo do vojašnice. Ljubljana je pridobila kolodvorski okraj, priključen ji je bil Vodmat, razširilo se so Poljane. Meste in Selo in Trnovo je začelo zavzemati mnogo večji obseg, razširilo se je med svojim jedrom in Malim grabnom (»Gmajna«) ter Ljubljano. Mesto je pa začelo rasti bolj tudi proti jugovzhodu; nastajale so Prule, širila se Kurja vas, nastala so naselja ob Ižanski cesti. — Razvoj po svetovni vojni je pa dovolj dobro znan.

Poroka lichtensteinskega vladarja

Knez Franc Jožef II. se je poročil z grofico Georgino Wilczek

Predzadnjo nedeljo se je poročil knez Fr. Jožef Lichtensteinski z grofico Georgino Wilczek. Vse prebivalstvo Lichtensteina se je udeležilo poročnih svečanosti. Knežja poročna povorka je šla dopoldne iz vladnega poslopja v vadaško župno cerkev, kjer je opavila poročne obrede duhovščina na čelu s škofom Kristijanom Caminadom. Knez je prišel v cerkev ob strani svoje metere princeze Elizabete avstrijske, nevesta pa ob strani svojega očeta grofa Ferdinanda Wilczeka. Sešli so člani vlade, deželnega zbora in drugi dostojanstveniki. Škof je po poročnih obredih v svojem govoru naglašal pomen vladarjeve poroke.

Po poroki je odšla povorka nazaj. Na rožnem trgu v Vadužu je bila glavna svečanost. Nastopila je lichtensteinska pevka zveza, potem je pa pozdravil knežji par v imenu prebivalstva podpredsednik državnega zbora dr. Otto Schädler, v imenu deželne oblasti pa predsednik vlade dr. Josip Hoob. Za narodni kneževine Lichtenstein poleg Monaca in San Marina najmanjše evropske države, je bila knežja poroka velik dogodek. Vsa deželica je bila okrašena z zastavami in vlada je izdala v spomin na poroko posebno poštno znamko s sliko mladih poročencev.

Lichtensteinski knežji dom je eden najstarejših avstrijskih rodov, ki segajo njegovi začetki nazaj v 12. stoletje. Leta 1699 je dobil ta rod v svojo posest gospostvo Vaduz, kjer je vladal dotlej grof Hohenems. Potem je pa avstrijski cesar leta 1719 podelil gospostvu Lichtensteinu pravice kneževine. S tem so dobili lichtensteinski knezi v državnem zboru sedeže in glasovalno pravico. Lichtensteinski knezi so pa imeli poleg tega že od nekdaj velike posesti na Češkem in v Šleziji. Leta 1815 je bila kneževina Lichtenstein članica nemške zveze in leta 1866 je kot taka stopila v vojno proti Prusiji. Do krupovitve ni prišlo, ker so bile lichtensteinske čete prepozno avizirane, da bi se udeležile vojne.

Poleg tega je pa nastala mednarodnopravna kurioznost, kajti vojno stanje med Lichtensteinsko in Prusijo sploh ni nikoli prenehalo, kar je zakrivila površnost. Po razpustu nemške zveze je postala Lichtensteinska pravno povsem neodvisna. Bila je pa sicer v tesni zvezi z Avstro-ogrsko monarhijo, kjer so zavzemali lichtensteinski knezi visoka mesta kot ministri, vojskovođe in diplomati. Z avstro-ogrske je imela tudi do njenega razpada skupen denar, poštno upravo in pravosodje.

Po letu 1919. se je ta deželica nastanila na svojega drugega sosedo, na Švico, že prej je pa dobila nekaj notranjopolitičnih reform. Leta 1921. je dobila Lichtensteinska ustavo in postala je ustavna monarhija. Njen državni zbor šteje 15 članov. Tri imenuje knez osebno, Lichtensteinska ima tudi svojo vlado. Prebivalcev šteje 11.500. Deželica leži med Reno in zapadnim pobočjem Rhatikona med Predarlško ter švicarskima kantonoma St. Gallen in Graubünden in je živje romantična. Od l. 1924. ima s Švico poštno in carinsko unijo. Obenem jo pa Švica zastopa tudi v konzularni in diplomatski službi v inozemstvu. Tudi v cerkvenem pogledu je povezana s Švico. Kneževina Lichtenstein spada namreč pod švicarsko diecezo Chur.

Med Švico in Lichtensteinsko so vladali že od nekdaj prijateljski stiki in temu razvoju je dal zdaj vladajoči knez Franc Jožef II. simbolični izraz s tem, da je leta 1938. uradno obiskal Čurich. Čeprav Lichtensteinska ni sestavni del švicarske države, ne upravlja spominja na stalne takozvane »naklonjenih krajev«, ki so ga zavzemali pred zlomom in invazijo Francozov leta 1798. Vojna je te stike pod pritiskom gosposdarske stiske še poglabila. Tako veljajo zdaj tudi vsi švicarski vojni predpisi na lichtensteinskem ozemlju. Prijateljski stiki med Švico in Lichtensteinsko so bili posvečeni zlasti med veliko poplavno katastrofo leta 1927, ko je švicarska vojska z

Tunjsko bojišče: Ameriški topič, ki so ga zajele italijanske čete

vso vneto pomagala reševati Lichtensteincem kar se je dalo. Od leta 1886. Lichtensteinska nima obvezne vojaške službe. Lichtensteinska živi tudi z Nemčijo v prijateljskih stikih.

Nemčija ima 7000 kinematografov

Nemški narod je potrošil že leta 1938. za obisk kinematografov dvakrat toliko kakor leta 1932. predlanskim pa že štirikrat toliko. Število posetnikov kinematografov je znašalo lani 1100 milijonov, dočim je znašalo leta 1938. samo 624 milijonov. Na vsakega prebivalca (nad 15 let starega) se je poset kinematografov od 7-leta 1938-39. podvojil lani na 14,3. Najboljše filmi so imeli prej 2 do 3 milijone gledalcev, v proizvajalnem letu 1941-42. pa doslej že 25 milijonov. Temu primerno so narasli tudi dohodki kinematografov od 437 milijonov mark leta 1939 na 935 milijonov lani, torej skoraj na eno milijardo.

Porast števila obiskovalcev kinematografov bi bil nedvomno še večji, če bi imeli kinematografi več sedežev. Nemčija

ima zdaj 7000 kinematografov, v katerih je okrog 3 milijone sedežev. Po številu kinematografov je Nemčija zdaj med evropskimi državami na prvem mestu. Med vojno je nemški film mnogo pridobil tudi izven Nemčije. Dočim so dobivali leta 1938. večina ali najmanj 50% ameriških filmov, se je število ameriških filmov v Evropi že predlanskim znatno skrčilo, lani je pa nazadovale še bolj.

Najvažnejša naloga Bolgarije

»Duma« se peča v uvodniku z zgodovino bolgarskega naroda v zadnjih desetletjih in ugotavlja, da mora izpolniti Bolgarija zdaj samo eno veliko nalogo, namreč zaščititi svoje narodno edinstvo pred vsako nevarnostjo. Naši resnični prijatelji, piše list, so samo tisti narodi, ki ne bodo priznali našega narodnega edinstva samo danes, temveč tudi jutri. Vsi narodi, ki zanikajo bolgarski življenjski prostor, so pa naši sovražniki.

V KRCMI

Gost: — Čujte, krcmar, vaše vino je nekam čudno motno.

Krcmar: — Vino je že dobro, samo liter je tako umazan.

Križanka št. 46

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16							17			18				19
20									21				22	
23			24	25		26		27			28		29	
30		31				32				33		34		35
			36	37		38		39		40		41	42	
43	44							45				46		
47								48						

Vodoravno: 1. ranjen z ostrim predmetom. 8. slika vojske pokrajine z ene točke. 16. vodja grške vojske pred Trojo. 18. muza ljubavnih pesmi. 19. začetnici psevdonima in priimka slovenskega pesnika. 20. kraji, naselja. 21. priprava za pohanje (množi). 22. oseba iz Gotovčeve opere. 23. latinski veznik. 24. pestrobarvna. 28. Ancona (avtomob. značka). 29. pritok Varte. 30. lep krasen, 32. vulkanska okamenina. 33. gora, na kateri se zbirajo čarovnice. 35. vendar, toda (italij.). 36. pas zemlje ob morju (množi). 39. del posteljne opreme. 41. nestrokovnjak. 43. skupno ime za vrsto predmetov. 45. del četvorke. 46. žensko ime. 47. samorodna urta. 48. vas pod Smarno goro.

Navpično: 1. zapreti z vrvice, sprejeti dolžnost. 2. žensko ime. 3. pevski glas. 4. mestce v Dalmaciji. 5. italijanski predlog. 6. arabski poglavar. 7. kratica za neznančvo ime. 8. pisemska kratica. 9. čista teža (fon.). 10. gora na Korzi (Monte d.). 11. italijanska zdravilišča na ligu-riskih obali, kjer je bila sklenjena mirovna pogodba med Italijo in bivšo Jugoslavijo (fon.). 12. evropsko glavno mesto. 13. Modena (avtomob. značka). 15. vstopim, zasedem. 17. deli hiš. 19. gibanje. 21. pri-

jetnega okusa. 22. število. 25. kraj ob bivši jugoslovansko nemški meji ob vznožju Slovenskih gor. 26. italijansko žensko ime. 27. moško ime. 31. trata, livada. 33. ozirni prislov kraja. 34. plezalna potrebščina. 37. stročnica. 38. mesto v severni Franciji (fon.). 40. grška črka. 42. žensko ime. 44. pol jeze. 46. kratica pri podpisih odbornikov.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 45

Vodoravno: 1. perica. 6. zreti. 10. odmik. 14. eter. 15. sonet. 17. Nobel. 19. sokol. 21. Banat. 23. Felahi. 25. Nemat. 27. kamin. 29. reden. 31. Tbor. 33. Nimes. 35. žiri. 36. rt. 38. komar. 40. norec. 42. ča. 43. ars. 45. dekan. 47. Romeo. 49. de. 51. pete. 53. Nemeč. 55. nekaj. 57. onara. 59. talar. 61. nazori. 63. rezanje. 64. arlja. 65. Abel.

Navpično: 1. pes. 2. Eton. 3. reket. 4. ironik. 5. as. 6. znak. 7. Reran. 8. etam. 9. in. 10. Ober. 11. delez. 12. mladec. 13. klin. 16. Ob. 18. cf. 20. labod. 22. Timor. 24. Herod. 26. Domen. 28. Nezon. 30. prapor. 32. rakete. 34. semena. 37. trema. 39. rama. 41. ceha. 44. staž. 46. Nela. 48. caza. 50. Emil. 52. era. 54. car. 56. Job. 58. AN. 60. ri. 62. re.

GEORGES OHNET:

31

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

— Ah, to je res, storil je že toliko neumnosti, kakor da se je ravnal po največjih propalioah. In vendar je poznal toliko zares idealnih ljudi, kakor je recimo naš dragi Templier...

Emmelina je nemirno zamahnila z roko v znak, naj molči.

— Pustite take primere... baron ima tudi svoje napake kakor vsi ljudje...

Vernier-Mareuil je karajoče pogledal svojo ženo in dejal dobrodušno:

— Da, draga moja, prestrogi ste. Prav nobene napake ne poznam. To je pošten, v vsem trezen in prijazen mož...

— Da, seveda. Vse najlepše lastnosti ima. Saj je vaš prijatelj.

— Kaj ste jezni nanj? Že opetovano sem opazil, da mu vedno nekaj očitate kadarkoli nanese pogovor nanj. Mar niste tudi meni očitali, da se prepozno kačem z njim javno? In zakaj, povejte mi? Ta dečko mi je všeč. Vedno in v vsem se strinjava,

njegov okus in nazori so enaki mojim. Lahko rečem, da sem zelo rad v njegovi družbi. Upam, da niste ljubosumni na najino tesno prijateljstvo.

— Ah, ne govorite neumnosti! Storitve, kar je vam drago, toda če se vam bodo ljudje posmehovali, da iščete prijatelje med mladino, se spomnite, da sem vas pravčasno svarila.

— Naj se mi posmehujejo kolikor hočejo. Ponavljam, da mi je Raymond všeč in upam, da je tudi on rad v moji družbi. Škoda, da nimam sina, ki bi n. u. bil v vsem podoben. Že večkrat mi je zelo dobro svetoval in zato mislim, da bo o pravem času in prav svetoval tudi Kristijanu... Sicer ga bom pa sam prosil, naj to stori.

— Kristijan bo vesel. Gotovo niti ne slutiti, kolika sreča ga čaka.

Torej še pred prihodom Genevieve v Vernier-Mareuilov dom je bilo priznano, da bi bila prava sreča za dediča rodu, če bi se to dekle omožilo z njim. Ni pa stitila, kako velika in obenem grozna sreča ji je namenjena. Stregla je Kristijanu z nedolžnim srem in prirojeno ljubevostjo. Nikoli ji niti na misel ni prišlo, da bi ji mogel biti ta ranjeni mladenič, ki se je ponesrečil malone pred pragom njihove hiše in ki sta ga gostoljubno sprejela pod streho njena roditelja, kdaj kaj več kakor prijazen tujec. Vedela je, da je ta mladenič zelo bogat in vedela je tudi, da sta njena roditelja siromašna. V tem svetu, kjer ni bilo nobenih idealov več, ni mogla niti sanjati, da bi moglo priti spritje težkega zmotnega polčrta njenega očeta do poroke Genevieve Harnoy z Vernier-Mareuilovim sinom.

Ni pa seveda mogla slutiti niti tistih zagonetnih razlogov, ko so vodili v tako zvezi, niti činiteljev, ki bi se ji bili v drugačnih okoliščinah na vso moč uprili. Če bi jih bila poznala v njihovem polnem obsegu, v vsej njihovi sebični brezobzirnosti, bi se bila gotovo prestrašila in namesto da bi se v otroški naivnosti napotila v Deauville, bi niti za trenutek ne bila zapustila mirnega doma pri Sv. Juriju Bernevilskem. Toda videla je samo ponos svojega očeta, omamljenega po sreči, da bo nekaj dni gost veleindustrijalca, ki mu je pokazal žarek upanja, da se bo njegov gmetni položaj prav kmalu zboljšal. In videla je samo radost svoje matere, da bo že v bližnji bodočnosti rešena vseh težkih skrbi. In morda se je bila oglasila tudi v njenem iskrenem srcu hvaležnost, da ji ni treba tako hitro zapustiti čednega, simpatičnega mladeniča, ki je bila po svojih najboljših močeh pripomogla k njegovemu okrevanju.

Ko so minili prvi trenutki po njenem prihodu v Vernier-Mareuilovo razkošno vilo, trenutki polni radovednosti, je Kristijan radostno odvedel Genevieve na prekrasni vrt, ki so se njegove z bujnim cvetjem preprežene terase razprostirale tja do morske obale. Z vrta je bil krasen razgled na široko morje, tja do pristanišča Havra, kjer so se dvigali nad obzorje tovarniški dimniki in jantori velikih ladij. Tu sta bila sama in sedla sta, kajti hoja je bila Kristijana že utrudila.

— Ah, to ni več Sv. Jurij s svojim mirom in svojo večno tišino, — je dejala Genevieve. — Vrnili ste se že v svetsko družbo in kmalu boste pozabili na

tiste tihe dni, ki ste jih preživeli na našem vrtu v senci velike lipe...

— Neprestano mislim na nje in n'koli mi ne izginejo iz spomina. Morda so bili to najlepši dnevi mojega življenja.

— Posmehujete se! Zdaj, ko sem spoznala vaš dom in razkožje v njem, zdaj šele lahko razumem, kako težko ste se živeli v naše skromne razmere.

— Kaj mislite, da bi mogel biti tako nevhvaležen? Vaša roditelja sta mi nudila toplo gostoljubnost in pod vašo prijazno streho sem se počutil tako dobro, kakor še nikjer... Toda kaj govorim, vi vendar ne morete vedeti...

Območnil je in obraz se mu je zjasnil tako, kakor da v duhu razmišlja o tem, česar Genevieve ni vedela. Čez nekaj časa je pa nadaljeval zamišljeno:

— Toda zdaj se je že vse spremenilo, kakor pravite sami in moram se vrniti v običajno življenje naša družbe... A to je zame velika škoda.

Genevieve ga je presenečeno pogledala.

— Kdo vas pa sili, če vam to ni po volji?

— Nihče in nič, to je resda, kaj naj bi sicer počel?

— Jaz bi na vašem mestu nikoli ne bila v zadregi. Mar si sami ne svojih volji ne morete izbrati zanosilive? Vaš oče, ki je tako dober, gotovo ne misli na nič drugega, kakor na to, kako bi vam ustregel in vam v vsem olajšal življenjsko pot.

— Ah, morda je to posledica moje bojazni, da nisem za nobeno rabo.

— Kako bi bilo to mogoče? Saj ste tako pametni in izobraženi...